

322.

У циљу заштите равноправности народа као и равноправности грађана демократске федеративне Југославије без обзира на њихову националну, расну или верску припадност, а на основу члана 4 Одлуке о Врховном законодавном и извршном народном претставничком телу Југославије, као привременом органу врховне народне власти у Југославији за време народноослободилачког рата, Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије доноси

ЗАКОН

О ЗАБРАНИ ИЗАЗИВАЊА НАЦИОНАЛНЕ, РАСНЕ И ВЕРСКЕ МРЖЊЕ И РАЗДОРА

Члан 1

Свако ограничење грађанских права као и свако пружање повластица и предности (привилегија) грађанима демократске федеративне Југославије у зависности од њихове националне, расне или верске припадности, кажњиво је као кривична радња којом се иде на то да се наруши начело равноправности народа и грађана и братство и јединство народа демократске федеративне Југославије као основна тековина народноослободилачке борбе.

Члан 2

Као такав напад на националну равноправност кажњив се и свака агитација и пропаганда којом се иде на то да се изазове или распали национална или расна мржња или раздор, а исто тако и писање, издавање, штампање и растурање списа такве садржине.

Члан 3

Дела из чл. 1 и 2 кажњив се затвором од три месеца до пет година, при чему се може још изрећи и казна губитка грађанске части до пет година после издржане казне затвора.

Члан 4

Иста дела из чл. 1 и 2, у случају да имају карактер масовног нерета или да изазову теже последице или да постоје друге особито отежавајуће околности, или имају за постављени циљ поткопавање и слабење основних националних тековина народноослободилачке борбе, кажњавају се строгим затвором од 2 до 15 година с делимичном или потпуном конфискацијом имовине и губитком грађанске части, а у случају позивања на вршење убиства смрћу.

Тежом казном се кажњива дело у поврату или ако га изврши јавни службеник у званичној дужности.

Члан 5

Изазивање и распиривање верске мржње кажњив се као и изазивање и распиривање националне или расне мржње.

Цело изазивања и распиривања верске мржње састоји се у нападу припадника једне вере на неку другу вероисповест или у изазивању непријатељског супротстављања припадника једне против припадника друге вероисповести на религиозној основици.

Научна критика религије уопште и критика неисправног рада верских претставника и црквених службеника не може се сматрати изазивањем верске мржње.

Сматраће се отежавајућом околности ако изазивање и распиривање верске мржње врше црквени претставници.

Члан 6

Кривце из овог Закона судиће у првом степену Срески народни суд, а уколико дело може повући за собом смртну казну надлежни окружни народни суд као инстанца првог степена.

Члан 7

Овај Закон ступа на снагу кад се објави у „Службеном листу демократске федеративне Југославије“.

24 маја 1945 године
Београд

Претседништво

Антифашистичког већа народног ослобођења
Југославије

Секретар,

М. Перунички, с. р.

Претседник,

др. И. Рибар, с. р.

323.

На предлог Министарског савета демократске федеративне Југославије, а на основу чл. 4 Одлуке о Врховном законодавном и извршном народном претставничком телу Југославије као привременом органу врховне народне власти у Југославији за време народноослободилачког рата, Претседништво Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије доноси

ЗАКОН

О ГРАЂАНСКОЈ МОБИЛИЗАЦИЈИ ВЕТЕРИНАРА

Члан 1

Сви ветеринари, без обзира да ли се налазе у државној или приватној служби, подлеже грађанској мобилизацији и стављају се на расположење Министарству пољопривреде демократске федеративне Југославије.

Члан 2

Овлашћује се Министар пољопривреде демократске федеративне Југославије да може у споразуму са надлежним министарствима пољопривреде федералних јединица одредити за одређени рок ветеринарима по чл. 1 овог Закона ону службу и у оном месту, где то захтевају потребе и интереси народног сточарства и привреде.

Ветеринари који не буду обухваћени грађанском мобилизацијом и распоредом од стране савезног Министарства пољопривреде могу бити обухваћени грађанском мобилизацијом и распоредом по прописима овог Закона од стране земаљских министарстава пољопривреде.

Члан 3

Ветеринари грађански мобилисани по одредбама овог Закона примаће плату у висини својих досадашњих припадљивости, те бесплатан стан, храну и превоз.

Ветеринари из приватне службе примаће припадљивости ветеринара из државне службе истих квалификација на начин споменут у ст. 1 овог члана.

Члан 4

За посебно марљив, пожртвован, узоран или ударнички рад, грађански мобилисани ветеринари могу добити посебне награде у новцу или у природи од

Ако се у току поступка покаже да би дело ка-
жњиво по овом закону могло повући смртну казну,
срески суд обуставиће поступак и предмет доставити
надлежном окружном суду као првостепеном.

Поступак се покреће на пријаву ма ког лица или
по службеној дужности. Сви државни органи који
сазнају за постојање дела дужни су поднети пријаву
надлежном среском суду.

Судови ће по делима из овог закона поступати
хитно.

Члан 14

Против пресуде донесене у првом степену има
места жалби у року од осам дана надлежном ви-
шем суду.

Суд може одлучити да се пресуда по правосна-
жности објави у изводу у дневној штампи на тро-
шак осуђеног.

Правоснажне пресуде по делима из овог закона
судови ће доставити министарству правосудја нар-
дне републике.

Члан 15

У случајевима када је у питању дело за које би
се могла изрећи смртна казна суд ће обавезно на-
редити истражи притвор окривљенога, а у осталим
случајевима притвор ће се наредити ако постоји опа-
сност бекства или ометања истраге утицањем на све-
доке или опасност понављања дела или ако је дело
у поврату.

Члан 16

Ради сузбијања недопуштене трговине и недо-
пуштене спекулације месни народни одбори могу
образовати потребан број комисија које ће се ста-
рати да се открију случајеви недопуштене трговине
и недопуштене спекулације и да се кривци по за-
кону прогоне. Ове комисије имају три члана из ре-
дова потрошача и чланова или службеника одбора.

Комисије су овлашћене да и саме изврше узап-
ћење животињских намирница и предмета масовне по-
трошње по кривицама из овог закона ако не пре-
машују вредност од 2.000 динара. У томе случају
могу изрицати и новчану казну до 1.000 динара и
конфискацију предмета кривичног дела. Комисије
могу с обзиром на злонамерност извршиоца и по-
следице дела уступити предмет надлежном среском
суду.

Против решења комисије може се поднети жалба
надлежном среском суду у року од три дана. Жалба
се предаје народном одбору чија је комисија до-
нела решење. Суд може решење комисије пони-
штити или изменити у сваком правцу па и на штету
жалиоца. Одлука среског суда је коначна.

Члан 17

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објав-
љивању у „Службеном листу Федеративне Народне
Републике Југославије“.

У. бр. 353

11 јула 1946 године

Београд

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар,
Миле Перуничкић, с. р.

Претседник,
др. Иван Рибар, с. р.

383.

У К А З

На основу члана 74 тач. 6 и члана 136 Устава
Президијум Народне скупштине ФНРЈ проглашује
Закон о потврди и изменама Закона о забрани из-
азивања националне, расне и верске мржње и раздо-
ра, који су на основу овлашћења из члана 136 Устава
донели законодавни одбори Савезног већа и Већа
народа Народне скупштине ФНРЈ, а који гласи:

160033 **ЗАКОН** 160033/
О ПОТВРДИ И ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ЗАБРАНИ
ИЗАЗИВАЊА НАЦИОНАЛНЕ, РАСНЕ И ВЕРСКЕ
МРЖЊЕ И РАЗДОРА

Закон о забрани изазивања националне, расне и
верске мржње и раздора од 24 маја 1945 године
потврђује се са изменама наведеним у овом закону,
тако да његов измењени и пречишћени текст гласи:

ЗАКОН

о забрани изазивања националне, расне и верске мржње и раздора

Члан 1

Свако ограничење права као и свако давање
овлашћења и привилегије грађанима Федеративне
Народне Републике Југославије на основу разлике
у народности, раси и вероисповести које иде на то
да се наруше уставна начела равноправности гра-
ђана и народа и братства и јединства народа Феде-
ративне Народне Републике Југославије казниће се
по овом закону.

Члан 2

Као дело против националне равноправности
казниће се и свака агитација, пропаганда и писање,
надавање, штампање и растурање списа којима се
иде на то да се изазове или растали национална
или расна мржња или раздор.

Члан 3

Дела из чл. 1 и 2 овог закона казниће се ли-
шењем слободе од три месеца до пет година. Уз ову
казну може суд изрећи и казну губитка политичких
права према Закону о врстама казни.

Члан 4

Ако дела из чл. 1 и 2 овог закона изазову теже
последице, или буду извршена под особито отежа-
вајућим околностима, или ако дело из чл. 2 изазове
масовне nerede, казниће се лишењем слободе са при-
нудним радом од две до петнаест година и делимич-
ном или потпуном конфискацијом имовине и губит-
ком политичких права, а у случају позивања на из-
вршење убиства, казниће се смрћу.

Теже ће се казнити дело у поврату или оно
које изврши јавни службеник у званичној дужности.

Члан 5

Изазивање и распиривање верске мржње казниће
се као и изазивање и распиривање националне или
расне мржње.

Дело изазивања и распиривања верске мржње
гастоји се у нападу припадника једне вероисповести
на неку другу вероисповест или у изазивању непри-
јатељског супротстављања припадника једне вероис-
повести друге вероисповести на верској
основи.

Научна критика религије уопште и критика
неисправног рада верских претставника и црквених

службеника не може се сматрати изазивањем верске мржње.

Сматраће се отежавајућом околности ако изазивање и расприривање верске мржње врше црквени представници.

Члан 6

За суђење по кривичним делима из овог закона надлежан је у првом степену срески суд, а уколико би се за дело могла изрећи смртна казна, надлежан је у првом степену окружни суд.

Члан 7

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

У. бр. 352
11 јула 1946 године
Београд

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар, Претседник,
Миле Перуничкић, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

384.

У К А З

На основу члана 74 тачке 6 и члана 136 Устава Президијум Народне скупштине ФНРЈ проглашује Закон о потврди и изменама и допунама Закона о решавању радних спорова, који су на основу овлашћења из члана 136 Устава донели законодавни одбори Савезног већа и Већа народа Народне скупштине ФНРЈ, а који гласи:

ЗАКОН

О ПОТВРДИ И ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РЕШАВАЊУ РАДНИХ СПОРОВА

Закон о решавању радних спорова од 5 јула 1945 године потврђује се с изменама и допунама наведеним у овом закону, тако да његов измењен и прецишћен текст гласи:

ЗАКОН

о решавању радних спорова

Члан 1

Радни спорови су они спорови који настају између радника или намештеника и послодаваца из радних односа у приватним, задружним и државним предузећима и у приватним, задружним и јавним организацијама и установама.

Члан 2

Радне спорове суде радни судови.
За суђење радних спорова у првом степену надлежан је срески суд као радни суд, без обзира на вредност спора.

Члан 3

Месна надлежност првостепеног радног суда одређује се према месту где се рад обављао или имао обавити, или према месту где се налази пословница предузећа, односно седиште организације или установете, или према месту закључења уговора.

Члан 4

Тужба се подноси радном суду првог степена писмено или усмено у записник,

Расправа пред судом је јавна.

Суд ће пре почетка усмене расправе по службеној дужности покушати поравнање међу странкама. Ако дође до поравнања, суд ће о томе сачинити кратак записник који остаје у судским списима. Препис овог записника суд ће издавати само на захтев странака.

Уколико сматра да је потребно ради изналажења материјалне истине, суд може и по званичној дужности прибављати и проводити доказе.

Суд доноси одлуке по свом слободном уверењу заснованом на савесној оцени provedених доказа.

Поступак пред радном судом је хитан.

Члан 5

Против првостепене пресуде странке могу изјавити жалбу надлежном окружном суду као радном суду другог степена у року од 3 дана по уручењу пресуде.

Жалба се предаје првостепеном радном суду писмено или усмено у записник.

Другостепени суд дужан је донети одлуку по жалби у року од 5 дана од њеног пријема.

Члан 6

Срески и окружни судови као радни судови доноси одлуке у већима од три члана.

Претседник првостепеног радног суда је један од судија среског суда којег одређује претседник овог суда за једну годину. Остала два члана првостепеног радног суда су судије-поротници среског суда.

Окружни радни суд састоји се од претседника и двојице судија, које одређује претседник окружног суда за једну годину.

Члан 7

Радни суд може по предлогу или по службеној дужности током поступка доносити привремене наредбе, ако сматра да би без тога интереси странака били угрожени.

По приговорима и жалбама против привремених наредба одлучује се пресудом о главној ствари.

Члан 8

У поступку пред радним судовима не плаћа се никаква такса.

Члан 9

Даном ступања на снагу овог закона престају важити сви прописи који су у противности с његовим одредбама.

Радне спорове, који су започети и по којима није донесена правоснажна одлука до 6 јула 1945 године, судиће радни судови надлежни по овом закону, а на основу нове тужбе.

Члан 10

Овлашћује се Министар правосуђа ФНРЈ да у сагласности с Министром рада ФНРЈ издаје упутства за спровођење овог закона.

Члан 11

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

У. бр. 354
11 јула 1946 године
Београд

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар, Претседник,
Миле Перуничкић, с. р. др. И. Рибар, с. р.